

Barns reaksjoner på foreldrekonflikt

Funn fra FamilieForSK-studien

Presentasjon på NASKO's lunsjwebinar
14. september, 2026

Silje Bårdstu og Tonje Holt – Avdeling for Barns Helse og Utvikling

Agenda

- Om FamilieForSK-studien
- Resultater fra studien
 - Foreldrekonflikter og barns reaksjoner

FamilieForSK-studien

Familier i Norge: foreldreskap, samliv og konflikt

Mål:

- Bidra til bedre kunnskap om hvordan forhold i og rundt familien henger sammen med barns utvikling og trivsel
- Særlig fokus på familiedynamikk

Deltakere:

- ~2700 familier rekruttert
- Barn, foreldre, barnehage/lærer og terapeuter
- ~55% av familiene: Foreldre bor fra hverandre

- 6 runder med datainnsamling
- Barn inkludert fra de er 7 år
- Pilotstudie med familier fra MoBa

Open access

Cohort profile

BMJ Open Cohort profile: the Dynamics of Family Conflict (FamC) study in Norway

Linda Larsen ,¹ Nelli Buchmann ,¹ Maria Morbeck ,¹ Tonje Holt ,¹ Espen Roysamb ,^{1,2} Maren Sand Helland ¹

To cite: Larsen L, Buchmann N, Morbeck M, et al. Cohort profile: the Dynamics of Family Conflict (FamC) study in Norway. *BMJ Open* 2024;14:e00772. doi:10.1136/bmjopen-2023-00772

► Prepublication history and additional supplemental material for this paper are available online. To view these files, please visit the journal online (<https://doi.org/10.1136/bmjopen-2023-00772>).

Received 11 October 2023
Accepted 17 July 2024

ABSTRACT
Purpose The Dynamics of Family Conflict (FamC) prospective cohort study was set up to investigate how and why interparental conflicts and family relations develop over time, and in which contexts which types of conflicts and relations are most negative for which children. FamC focuses on the family within a scope spanning macrolevel as well as microlevel processes.
Participants Families were recruited from MoBa (pilot project) and family counselling offices across Norway when parents attended parental counselling, therapy or mandatory mediation in relation to parental relationship dissolution. All families were thus experiencing challenges and/or going through a family transition. Families were eligible for the study if parents had at least one joint child between 0 and 16 years. Both parents and up to five children from the same family could participate. A total of 2871 families were recruited (participation rate wave 1: 78%) and an estimated 55% of parents (based on wave 1 data) were divorced/separated. Additional data were obtained from therapists/mediators at the family counselling offices about the family, and childcare or schoolteachers provided data on the youngest (0–6 years) children.
Findings to date Results show that interparental conflict patterns vary with family constellation. Interparental conflict severity is inversely related to the discrepancy between child-reported and parent-reported child reactions to interparental conflicts, and child-self-reported reactions are higher relative to parent-reported child reactions. Other findings show that family characteristics (eg, the number and age of children in the family and financial difficulties) are predictive of the type of residence arrangement that parents practice.
Future plans The cohort is ideally suited for cross-cultural comparisons and further examination of family processes and dynamics including parent repartnering, step-parents and new family members, associations between different family constellations and child adjustment, and fathering, father–child relationship and child adjustment. There are plans for further follow-up data collection.

STRENGTHS AND LIMITATIONS OF THIS STUDY
⇒ Dynamics of Family Conflict (FamC) is unique in that it employs a longitudinal and multi-reporter design where mothers, fathers and up to five children from the same family can participate, allowing for a better understanding of the dynamic nature of the family system and how this relates to child adjustment over time.
⇒ The FamC cohort is large and considered well-suited to studying interparental conflict and family dynamics.
⇒ The inclusion of children down to 7 years is an important feature rarely seen in family research.
⇒ The FamC surveys are extensive, cover many domains and include nuanced measures of interparental conflict and living arrangements for children whose parents are separated.
⇒ Due to families being recruited from family counselling offices, the study population is not representative of the general population in Norway.

are particularly detrimental for children.^{1–3} However, knowledge is still lacking about (1) how and why interparental conflicts develop over time and (2) in which contexts which types of conflicts are detrimental for which children. Thus, the overarching aim of the Dynamics of Family Conflict (FamC) study was to develop a cohort that enables investigations of family dynamics and effects on family members, particularly the children, within a scope spanning macro (eg, Norwegian welfare context, family policy, living and working conditions) as well as micro (eg, family structure, residence arrangements, parent and child characteristics) level processes. In this cohort profile paper, we describe the background for the FamC study, give an overview of the cohort and detail the study design to provide a basis for future analyses using the cohort. We also present a brief overview of some of the findings from the cohort to date.

Using the emotional security theory as a theoretical backdrop,⁴ Cummings *et al* have demonstrated the importance of distinguishing between different forms of

© Author(s) (or their employer(s)) 2024. Re-use permitted under CC BY. Published by BMJ.
¹Norwegian Institute of Public Health, Oslo, Norway
²Promenta Research Center, Department of Psychology, University of Oslo, Oslo, Norway

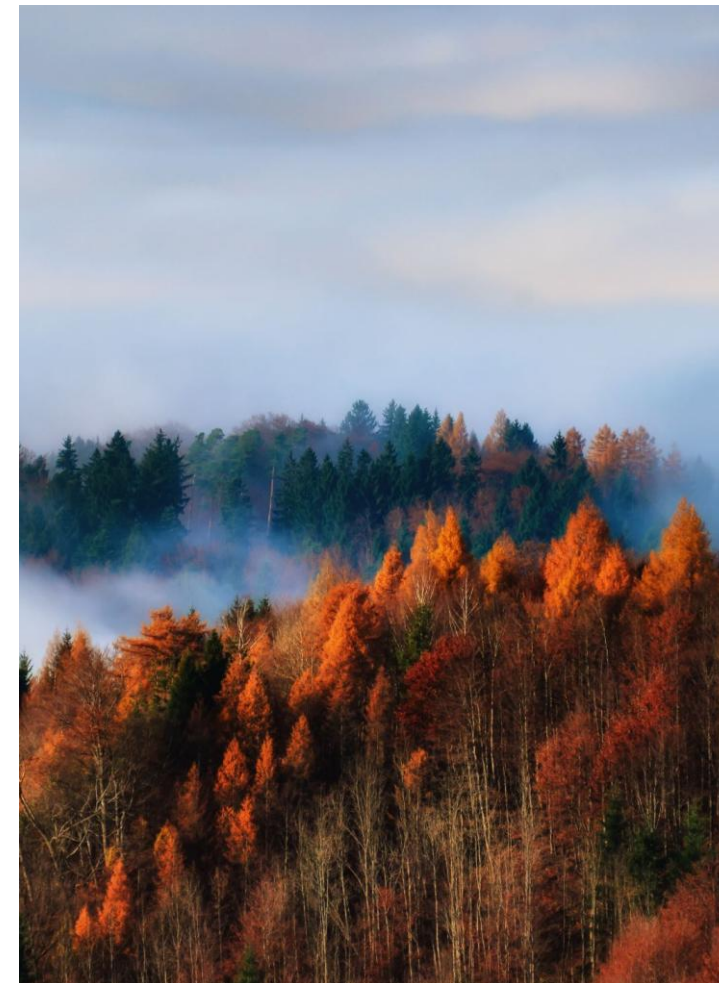
Check for updates

Correspondence to
Dr Linda Larsen;
linda.larsen@thi.no

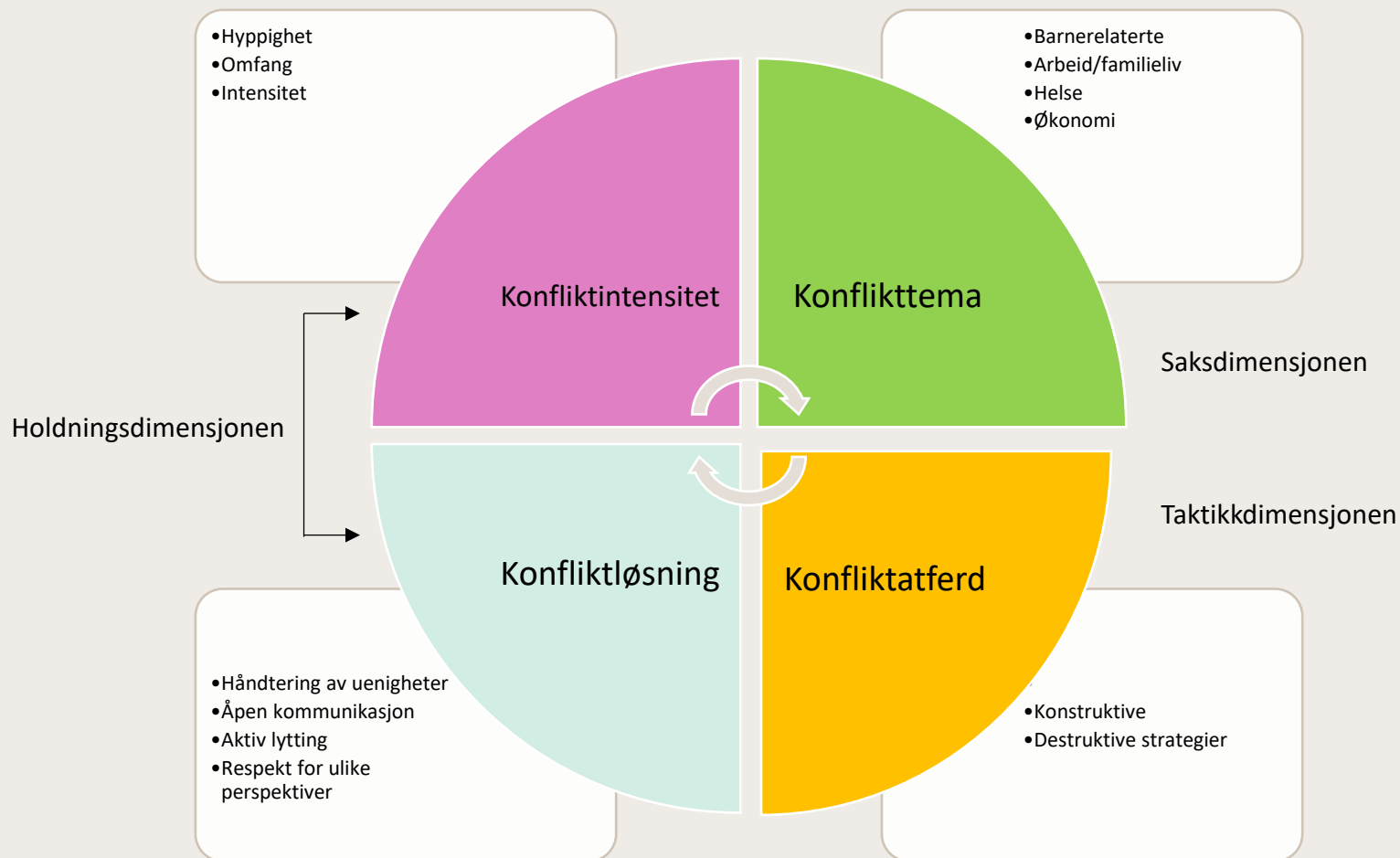
Foreldrekonflikter

Bakgrunn

- 16,2 % av ungdom i Norge opplever hyppig krangling mellom voksne i familien
- Ved samlivsbrudd er konflikter viktigere for barna enn bruddet i seg selv
 - Konflikten øker ofte rundt bruddet og avtar senere
 - Ikke all konflikt er skadelig
- Konstruktive foreldrekonflikter
 - Respektfull og rolig dialog
 - Fører til løsninger
 - Kan styrke samarbeid og empati
- Destruktive foreldrekonflikter
 - Intense, fastlåste, personorienterte, fiendtlige, barna trekkes inn
 - Skadelige for barn

Ulike dimensjoner ved foreldrekonflikt

Johnston, 1994

Barns reaksjoner på foreldrekonflikt

Bakgrunn: Barns reaksjoner på foreldrekonflikt

- Foreldrekonflikt knyttet til dårligere trivsel og økt risiko for psykiske vansker hos barn
- Ikke bare at foreldre krangler eller konfliktnivået, men **hvordan** foreldre krangler som har betydning
- Få studier har undersøkt sammenhenger mellom *hvordan foreldre krangler* og barns reaksjoner
- Få studier bruker *barnas egne svar* om sine reaksjoner
- Lite kunnskap om eventuelle *forskjeller* i barns reaksjoner mellom familier hvor foreldre bor sammen og der de bor fra hverandre

Forskningsspørsmål

Hvordan henger foreldres (destruktive) konfliktatferd – unnvikende, involvering av barn i konflikt og verbal aggresjon – sammen med barns emosjonelle, atferdsmessige og kognitive reaksjoner på foreldrekonflikt?

- Forskjeller mellom familier som bor sammen og familier som ikke bor sammen?

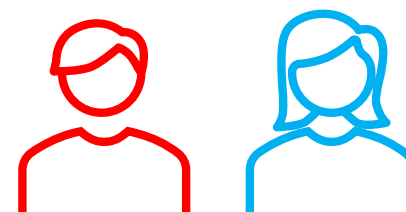
N = 538 familietriader (mødre, fedre , barn)

Unnvikende

Involvere
barn

Verbal
aggresjon

Foreldres rapport om konfliktatferd

Barns selv-rapporterte reaksjoner på foreldrekonflikt

Emosjonelle
reaksjoner

Atferdsreaksjoner

Kognitive
reaksjoner

Hvordan måler vi foreldres konfliktatferd?

The Conflicts and Problem-Solving Scale (CPS; Kerig, 1996)

Hva gjør vanligvis du og barnefaren/barnemoren når dere har uenigheter med hverandre?»

- **Unnvikende** – trekker seg unna/skifter tema

- Gir etter for den andres synspunkt for å unnslippe diskusjoner, prøver å ignorere problemet, unngår å snakke om det, og holder inne følelsene

- **Involvering av barn i konflikt** – eksponerer barnet for konflikt/drar barnet inn i konflikten

- Krangler foran barnet/barna, involverer barnet/barna i vår krangel» og krangler når barnet muligens kan overhøre

- **Verbal aggresjon** – utskjelling, grov ordbruk

- anklager, skjeller ut, banner, fornærmer og sier eller gjør noe for å såre den andres følelser.

Hvordan måler vi barnas reaksjoner?

The Security in The Interparental Subsystem Scale; SIS Davies et al., 2002

«Når foreldrene mine krangler....(det siste året)»

Emosjonelle Reaksjoner

- Føler jeg meg trist
- Sint
- Skremt
- Klarer ikke å stoppe å tenke på foreldrenes problemer

Atferdsmessige Reaksjoner

Involveringsreaksjoner

- Prøver jeg å trøste foreldrene
- Synes jeg synd på en eller begge foreldrene mine
- Prøver jeg å late som om ting er bedre

Unngåelsesreaksjoner

- Forholder jeg meg stille (som om fryst)
- Vet jeg ikke hva jeg skal gjøre
- Prøver jeg å være veldig stille

Kognitive Reaksjoner

Skyldfølelse

- Føler jeg at de er opprørt over meg
- Føler jeg at det er min skyld
- Føler jeg meg fanget i midten

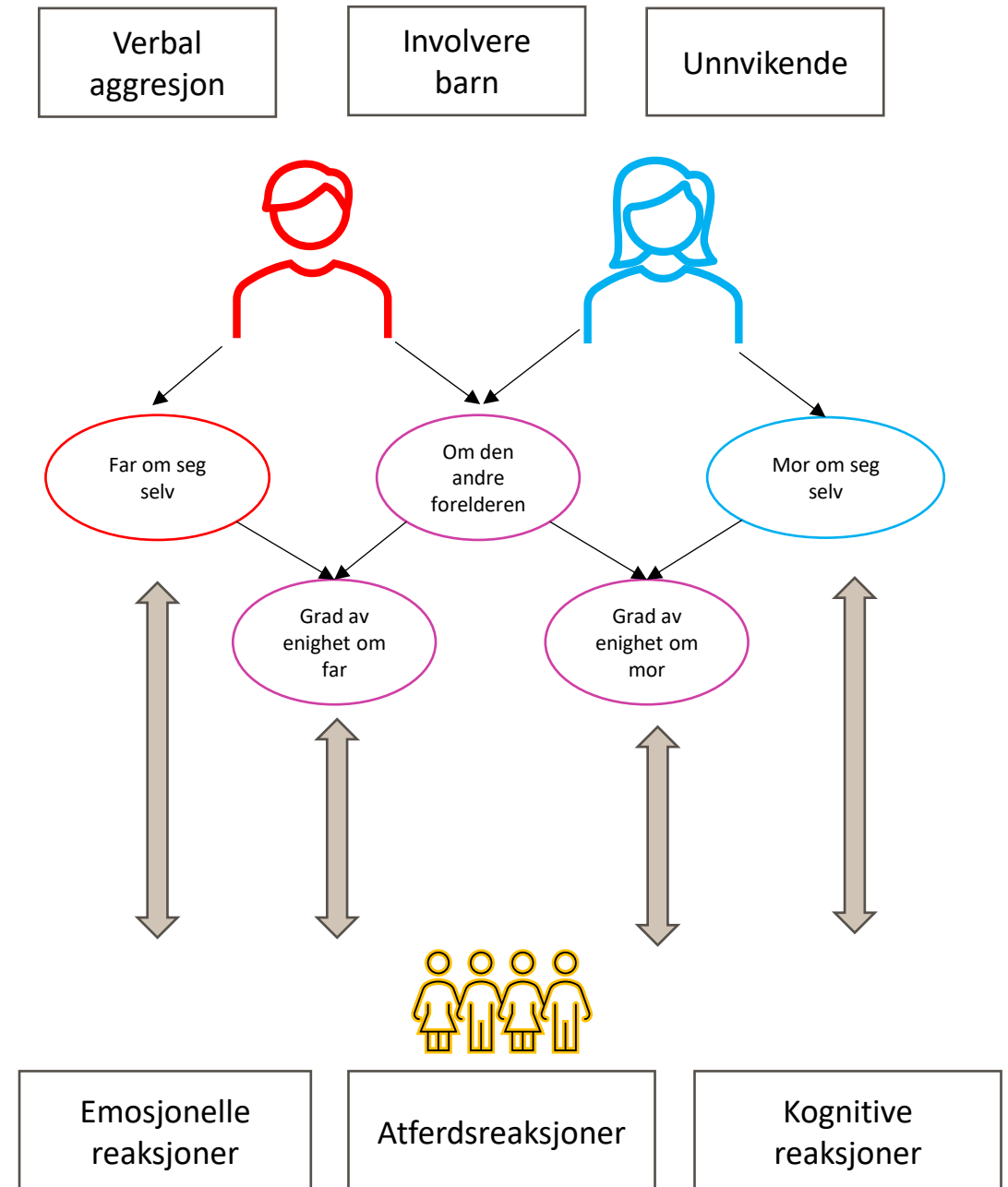
Fremtidsbekymring

- Bekymrer jeg meg for hva de skal gjøre videre
- Bekymrer jeg meg for min families fremtid
- Er jeg redd for at noe galt skal skje

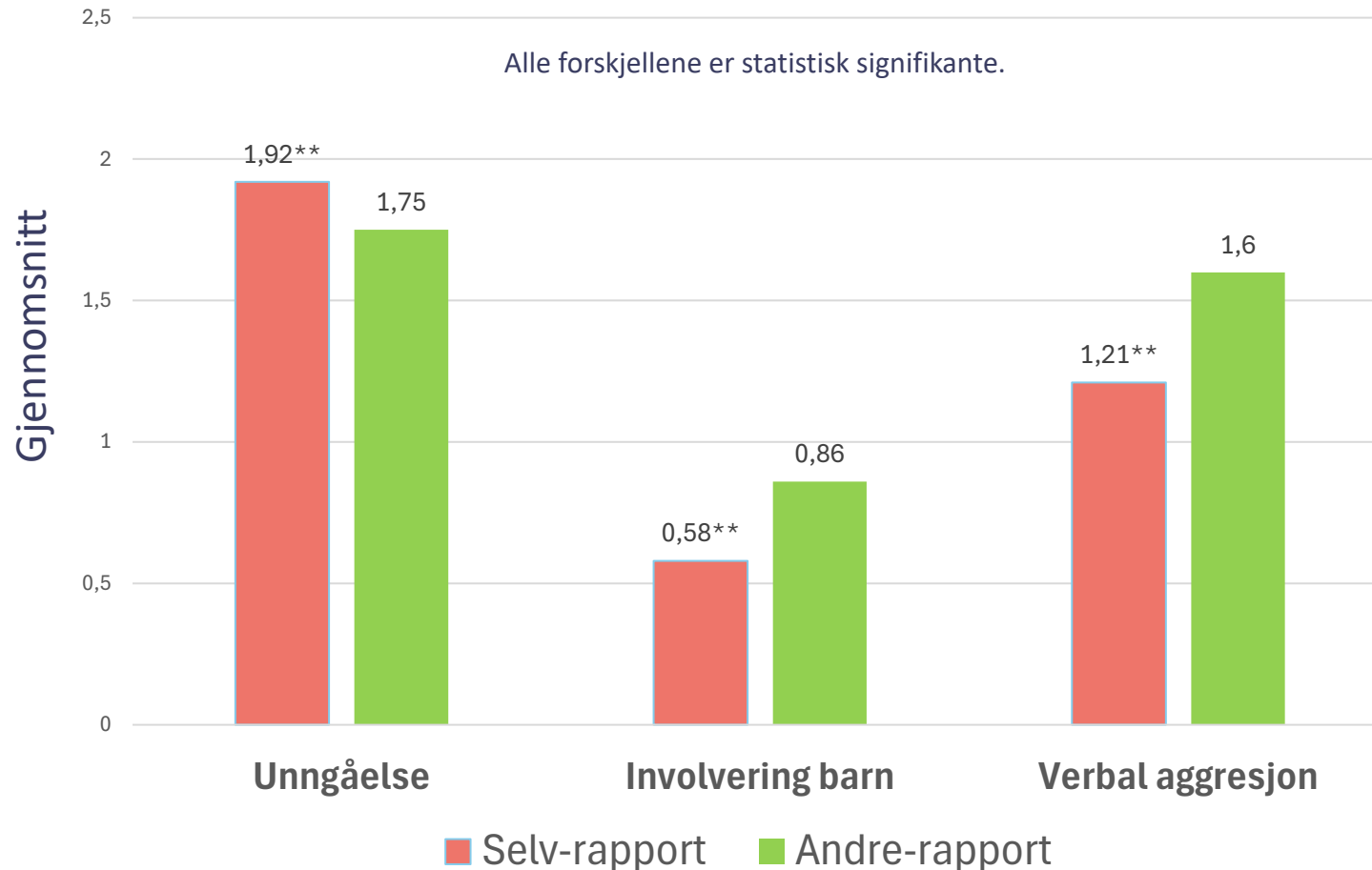
Hvordan kan vi måle foreldres konfliktatferd på riktig måte?

Hvem kan vi stole på?

- Rapport om sin egen konfliktatferd
- Rapport om den andre forelderens konfliktatferd
- Hvor enige de er om hverandres konfliktatferd

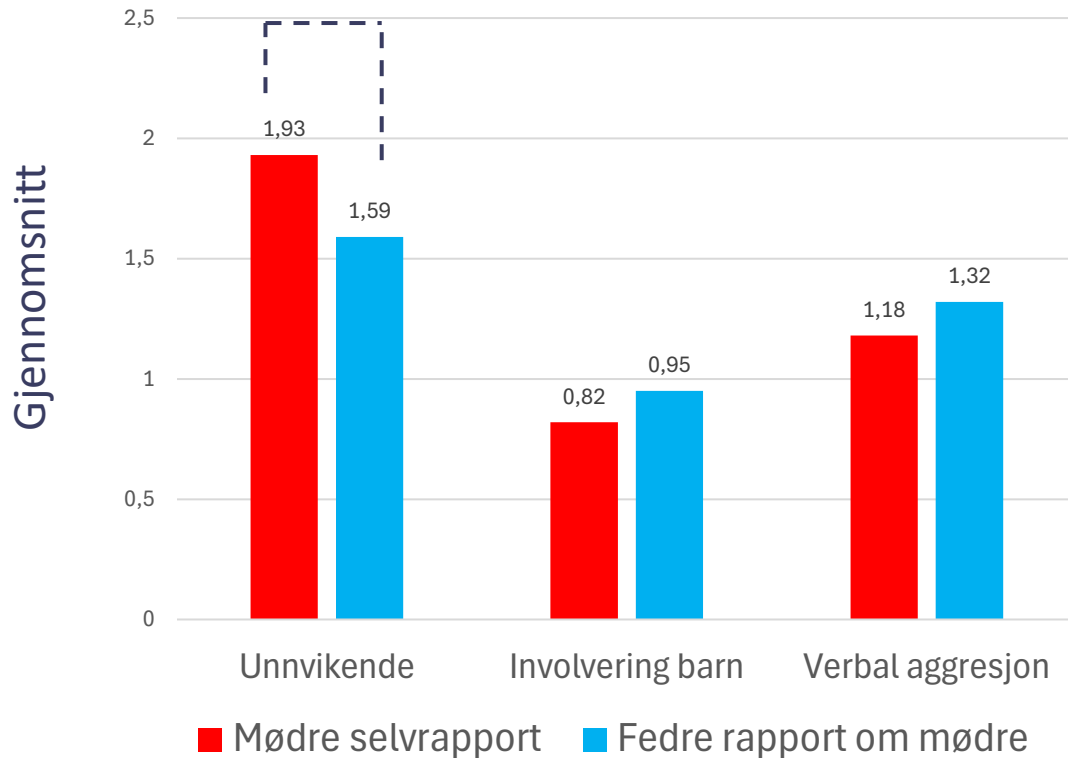
Foreldres oppfatning av egen konfliktatferd og hvordan de oppfattes av den andre forelder

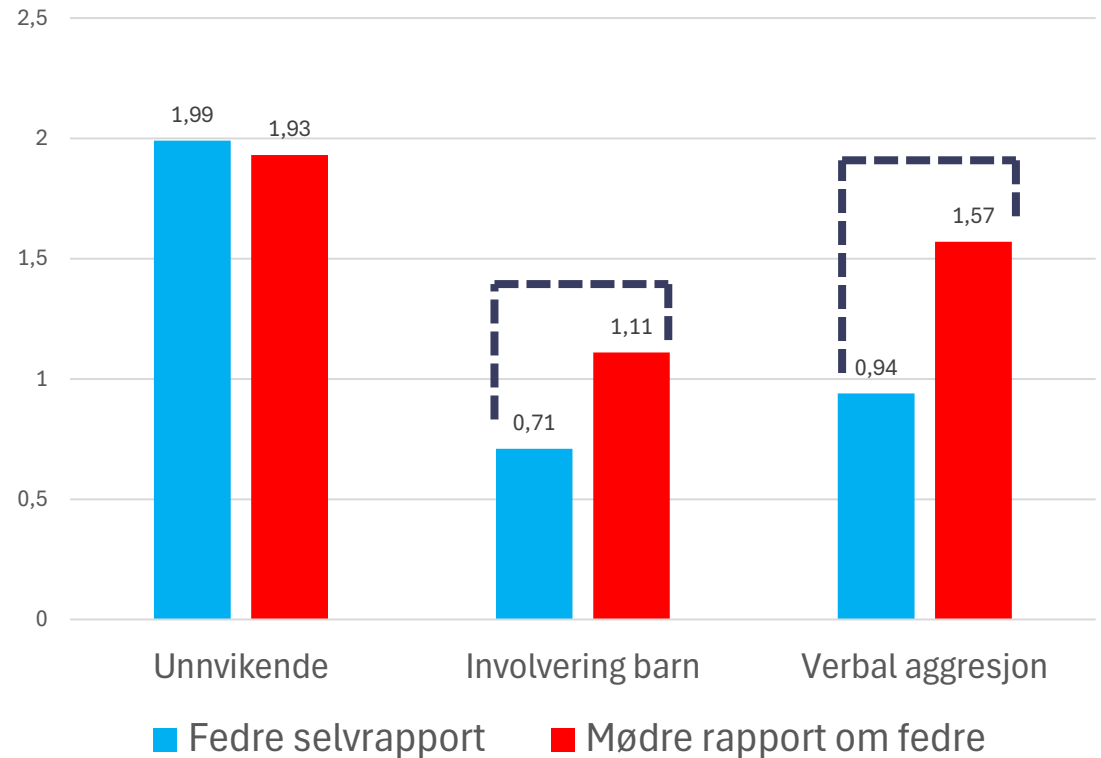
- Foreldre vurderer sin egen konfliktatferd mindre negativt enn hvordan de vurderes av den andre forelder.

Størst uenighet om fedrenes konfliktatferd – mødre har et mer negativt syn på fedre enn fedre har på mødre

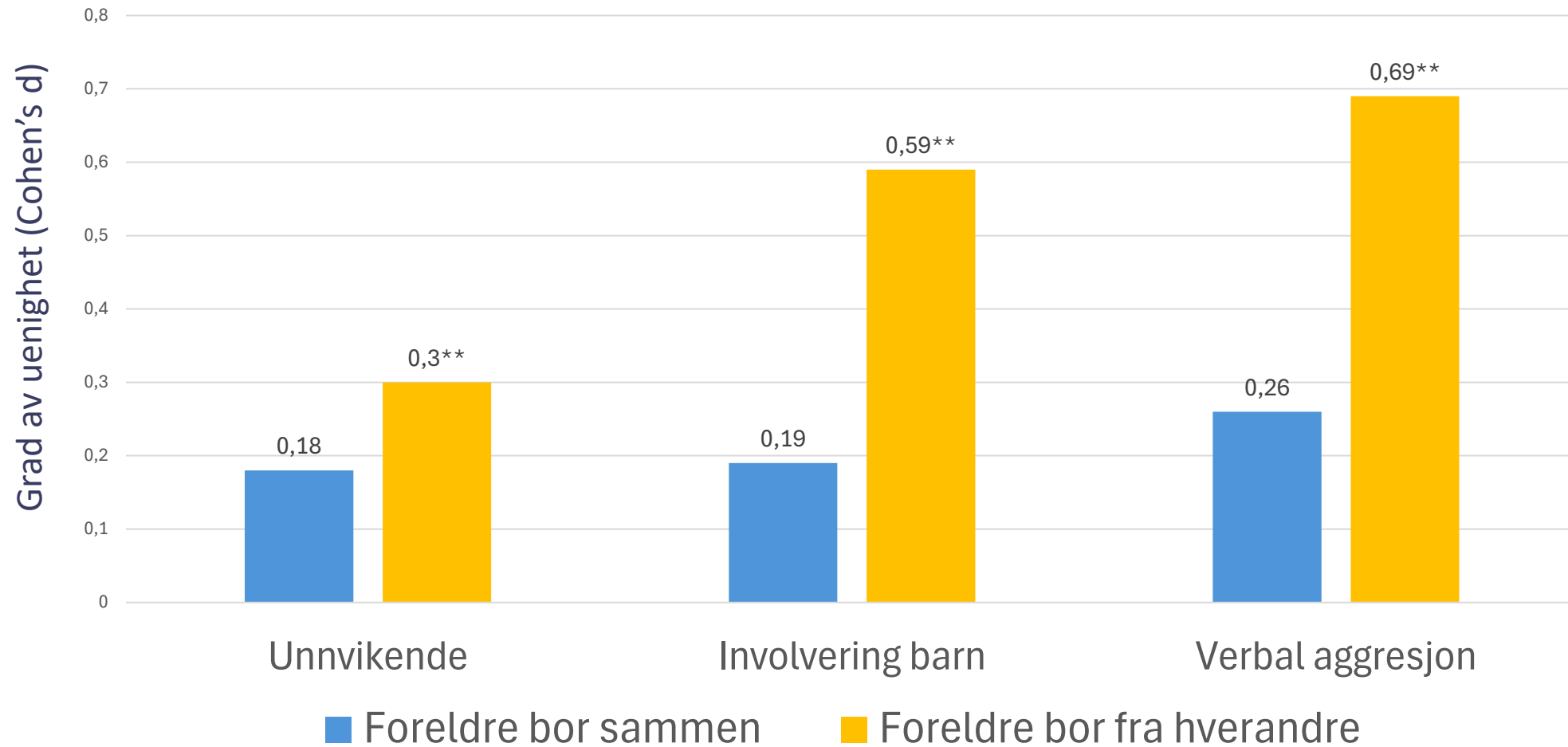
Mødres konfliktatferd

Fedres konfliktatferd

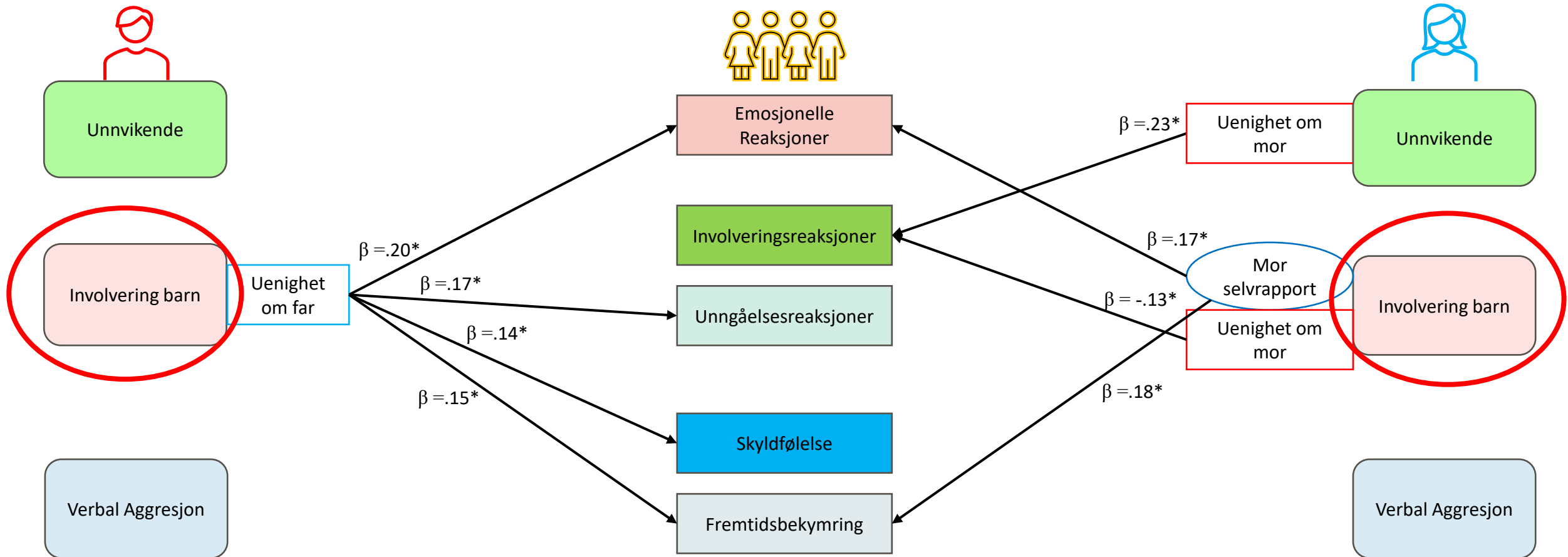

Større ***grad av uenighet*** mellom foreldre som bor fra hverandre enn foreldre som bor sammen (høyere tall = større uenighet)

Sammenheng mellom foreldres konfliktatferd og barns reaksjoner på foreldrekonflikt (hele utvalget)

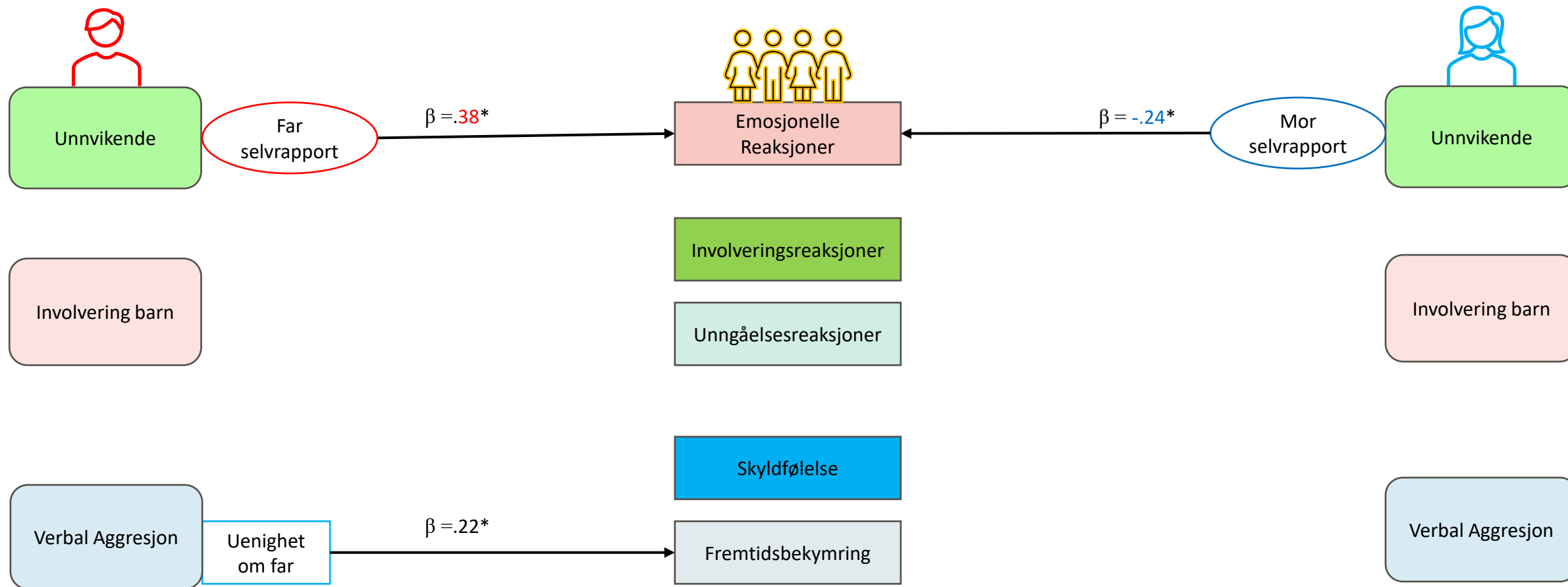
Særlig uenighet om (fedres) involvering av barn som har sammenheng med barns reaksjoner

I familier hvor *foreldre bor fra hverandre*:

1) Mer fremtidsbekymring hos barna jo høyere uenighet om fedres verbale aggresjon

2) Sterkere emosjonelle reaksjoner når fedre er unnvikende, men svakere når mødre er unnvikende

Oppsummering

- Spesielt graden av uenighet om foreldrenes konfliktatferd, og i mindre grad foreldrenes selvrapporterte konfliktatferd, som har sammenheng med barns reaksjoner på foreldrekonflikt
- Dette gjelder spesielt uenighet om hvorvidt man involverer barna i konflikten (og særlig uenighet om fedrenes involvering av barn i konflikt)
- Svært få forskjeller i barns reaksjoner uansett om foreldre bor sammen eller ei
- Barn kan reagere ulikt på samme type konfliktatferd hos mødre og fedre

Rapporten: Familie i konflikt og familier i endring

Tema 2: Barns reaksjoner på foreldrekonflikter

Hva er enighet mellom hva foreldre og barn rapporterer om barns reaksjoner knyttet til foreldrekonflikter, og hvilke egenskaper ved konfliktene henger sammen med om barn har slike reaksjoner?

Mål på barns reaksjoner

(The Security in The Interparental Subsystem Scale; SIS Davies et al., 2002)

«Når foreldrene mine krangler....(det siste året)»

Emosjonelle Reaksjoner

- Føler jeg meg trist
- Sint
- Skremt
- Klarer ikke å stoppe å tenke på foreldrenes problemer

Emosjonelle
Reaksjoner

Atferdsmessige Reaksjoner

- Prøver jeg å trøste foreldrene
- Synes jeg synd på en eller begge foreldrene mine
- Prøver jeg å late som om ting er bedre

Involveringsreaksjoner

- Forholder jeg meg stille (som om fryst)
- Vet jeg ikke hva jeg skal gjøre
- Prøver jeg å være veldig stille

Unngåelsesreaksjoner

Kognitive Reaksjoner

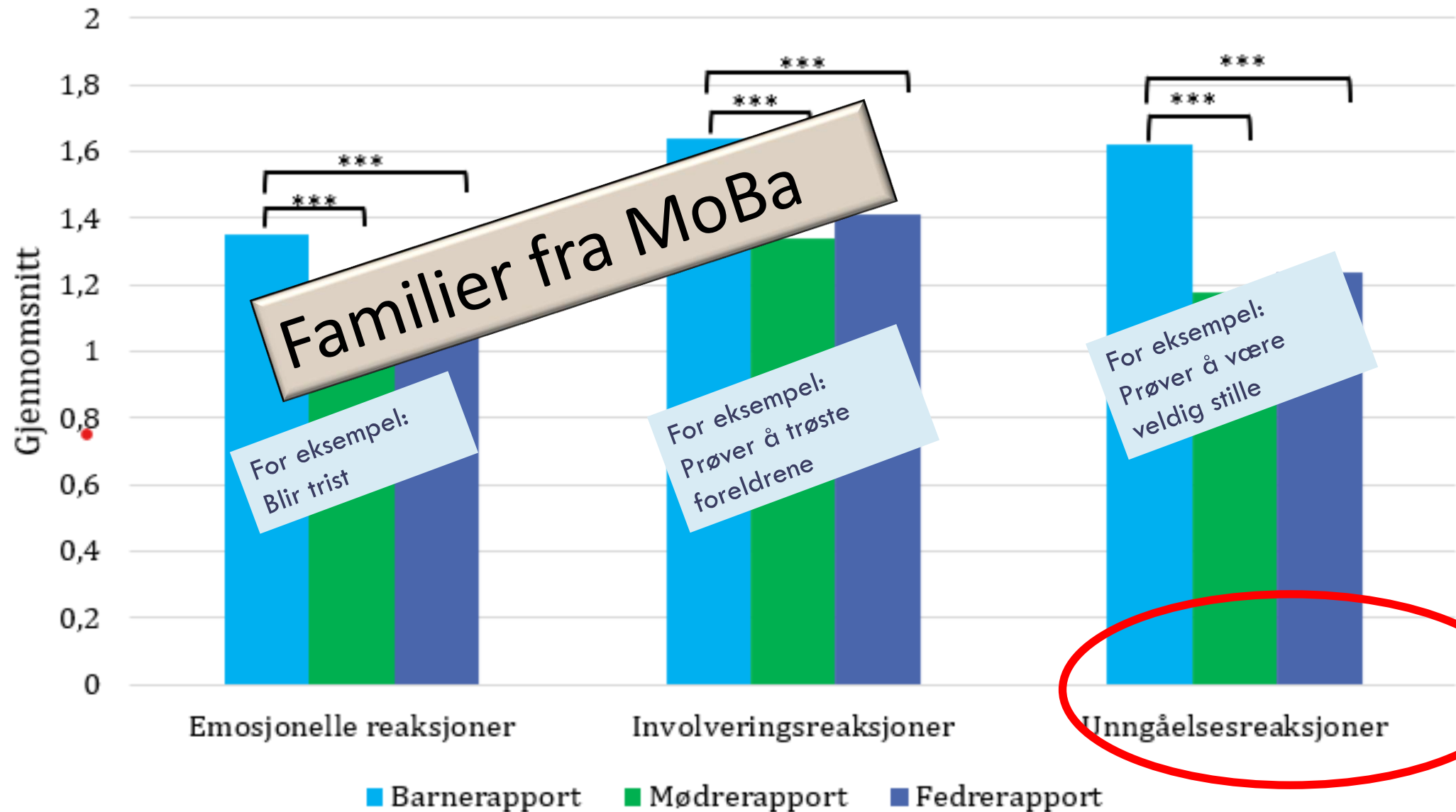
- Føler jeg at de er opprørt over meg
- Føler jeg at det er min skyld
- Føler jeg meg fanget i midten

Skyldfølelse

- Bekymrer jeg meg for hva de skal gjøre videre
- Bekymrer jeg meg for min families fremtid
- Er jeg redd for at noe galt skal skje

Fremtidsbekymring

Viktigheten av barnets eget perspektiv

Fra barnets perspektiv

- **Barnas reaksjoner** (SIS)

- Emosjonelle reaksjoner
- Involveringsreaksjoner

Ingen forskjeller mellom barn med foreldre som bor sammen og barn med foreldre som bor fra hverandre.

- **Egenskaper ved foreldrekonfliktene** (Children's Perception of Interparental Conflict Scale (CPIC; Grych et al., 1992))

Intensitet

- Foreldrene mine blir virkelig sinte når de krangler

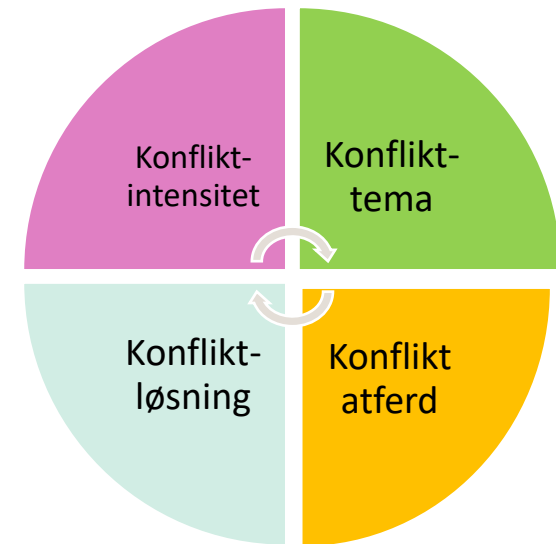
Krangling om barnet

- Mine foreldres krangler handler vanligvis om noe jeg har gjort

Konfliktløsning

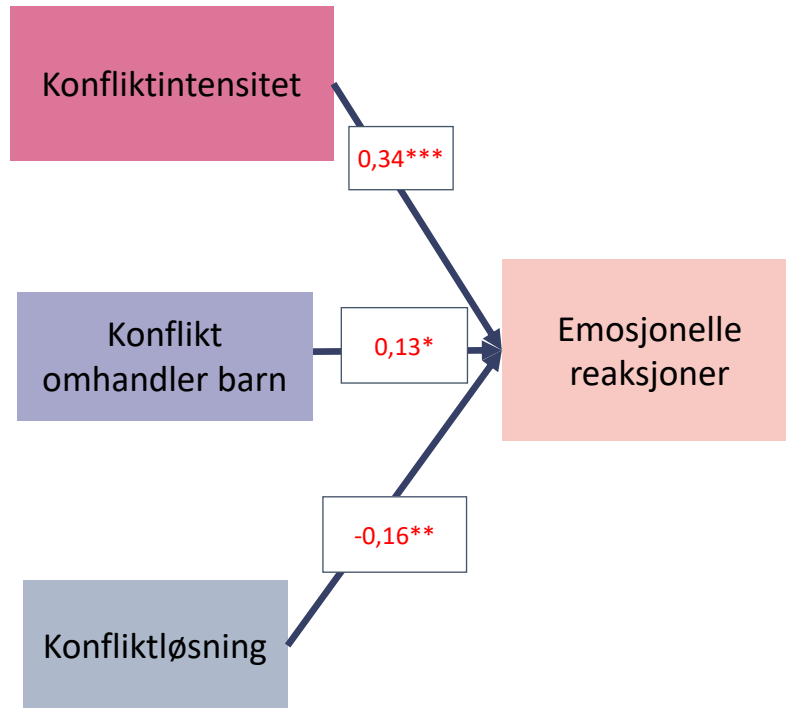
- Når foreldrene mine krangler, blir de vanligvis enige med en gang

Fra barnets perspektiv: Emosjonelle reaksjoner

Utvalg: 324 barn fra T2, Hovedprosjektet

Hele utvalget

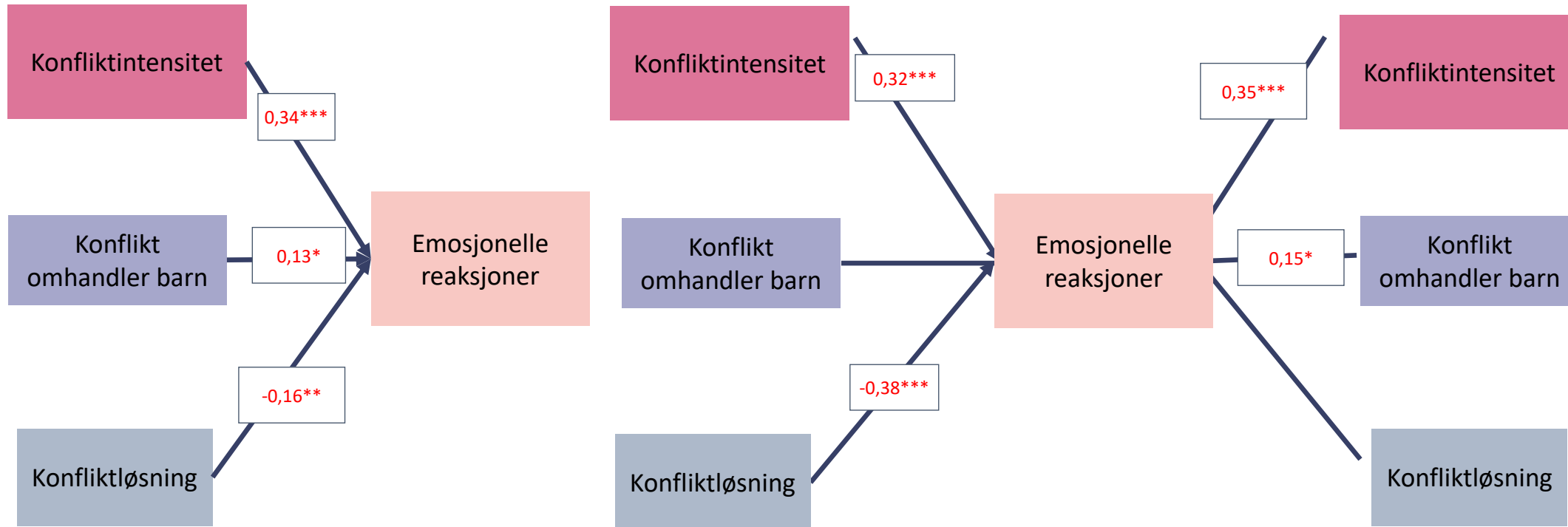
Fra barnets perspektiv: Emosjonelle reaksjoner

Utvalg: 324 barn fra T2, Hovedprosjektet

Hele utvalget

Foreldre bor sammen

Foreldre bor fra hverandre

Fra barnets perspektiv: Involveringsreaksjoner

Utvalg: 324 barn fra T2, Hovedprosjektet

Hele utvalget

Konfliktintensitet

0,19*

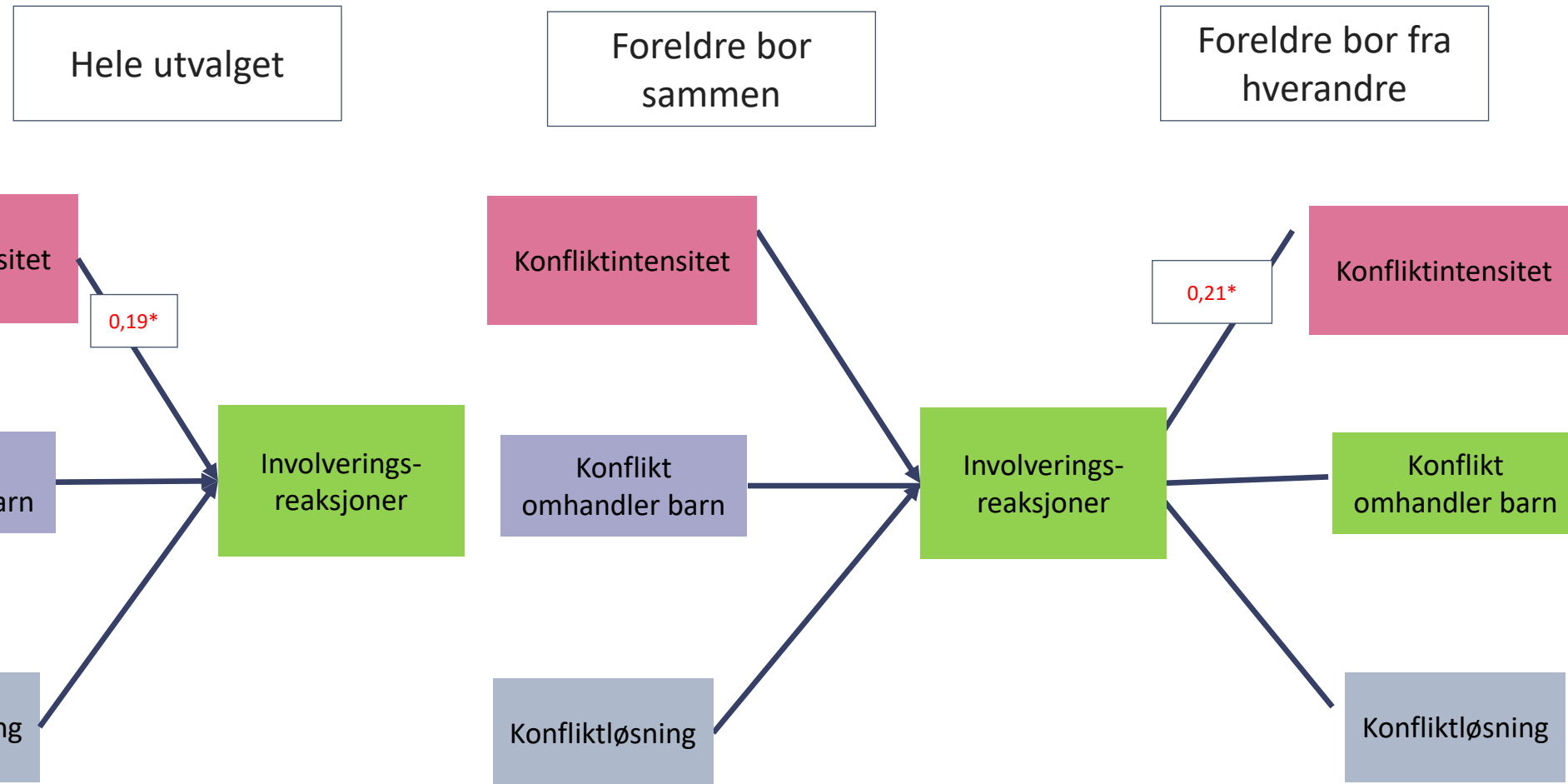
Konflikt
omhandler barn

Involverings-
reaksjoner

Konfliktløsning

Fra barnets perspektiv: Involveringsreaksjoner

Utvalg: 324 barn fra T2, Hovedprosjektet

Oppsummering

- **Når barna opplever at foreldrekonfliktene er intense**
 - Sterkere emosjonelle reaksjoner (uavhengig av om foreldre bor sammen eller ikke)
 - *Der foreldre bor fra hverandre:* Barna involverer seg mer i konflikten
- **Når barna opplever at foreldrene krangler om dem**
 - *Der foreldre bor fra hverandre:* Sterkere emosjonelle reaksjoner
- **Når barna opplever at foreldrene løser konfliktene**
 - *Der foreldre bor sammen:* Barna har mindre emosjonelle reaksjoner

Tusen takk for oppmerksomheten!

Følg oss: www.fhi.no/op/studier/familieforsk/

Tonje.holt@fhi.no

Siljekvam.Bardstu@fhi.no

FamilieForSK-studien

Status: Pågående

FamilieForSK er en studie om samhold og konflikter i familier i Norge. Formålet er å få økt kunnskap om foreldres samliv, og hvordan forhold i familien henger sammen med barns utvikling og trivsel.

Om studien

Om FamilieForSK-studien

Info til foreldre som deltar i FamilieForSK-studien

Info til barn og unge i FamilieForSK-studien

Informasjon til familieverntjenesten